

Bir Erdogan galdy, birem Putin

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Bir Erdogan galdy, birem Putin BIR ERDOGAN GALDY, BIREM PUTIN

Siriýada esasy üstünlik gazananyň Ysraýyldygyny ýanjan rus lideri Günbatara täsin «raketa atyşmagy» teklip etdi
Näme diýipdi prezident Erdogan Gaziantepdäki «Ýaşlar bilen duşuşyk» gepleşiginde: «Dünýäde liderleriň arasynda iki bolup galdyk. Häzir biri men, biri-de Wladimir Putin. Muny özümiň bolandygy üçin aýdamok, bolan zady aýdýaryn. 22 ýyllap bu pukaranyň işlän möhleti bar. Hem şonçarak-da ýoldaş Putiniňki bar. Galanlarynyň hemmesiniň yzyny ýel süpürdi».

Bu «taryhy aýyklamadan» soň «T24»-de alyp barýan hepdelik «Demirgazyk maglumatnamasy» wideoprogrammada aýdanlarymy şu ýerdenem tekrarlaýyn.

Erdogan käbir dostlarynyň göwnüne degen bolmagy-da mümkin. Uzak wagtlap häkimiýetde oturybam “yzyny ýel süpürmedik» başgalar-da bar.

Meselem, Ylham Alyýew Azerbaýjanda 2003-njj ýyldan bäri otыр. Erdoganýň gowy görüşýän belarus lideri Lukaşenko otuz ýyl bäri häkimiýetde. Täjigistanda otuz iki ýyl bäri Emomali Rahmon kürsüsini hiç kime bermän gelyär.

Elbetde, olardan has bek oturanlaram bar. Ekwator Gwineýasynda Teodoro Obiang Nguema 81 ýaşynda we häzirem «mähek daşy» ýaly 44 ýyllap otыр. Kamerunda Paul Bianyň 41 ýyllap “yzyny ýel süpürmedi...”

Erdogan uzak wagtlap häkimiýetde galmagy başaran (elbetde diňe şol nukdaýnazardan däl, ajaýyp ýolbaşçylyk ukyplary taýdanam) özi bilen Putini iň ýokarky orna goýmak bilen, ABŞ-da köp bolanda iki möhlete saýlanyp bilýän liderlere-de ýokardan seredýärdi.

Hany, nirde indi öňki liderler!

Putiniň öňňin dört ýarym sagat dowam eden ýyllyk metbugat ýygnanyşygynyň bir bölümünde Erdoganýň sözlerini gülümsiräp ýatladym.

Russiýanyň prezidenti-de hamana öňki liderleriň arasynda özi bilen deň deprenişip bilmeýän hiç kim galmandygyny aýtjak bolýan ýaly geçmişiň gatlarynda galan käbirlerini öwýärdi: Germaniýaly Gelmut Kol, fransiýaly Žak Şirak, italiýaly Silwio Berlusconi!

Wah, nirde ol günler, nirde galdy şol liderler!..

Hä, birem Germaniýanyň gowy görýän öňki kanslerini agzady: Gerhard Şrýoder...

Täsin ýeri, Şrýoder Erdoganýň kalbynda-da aýratyn orny bardy: *«Gowy görýän ýene bir liderim Şrýoderdi. Şrýoderiň bize bolan hormaty juda üýtgeşikde. Oraz aýynda meselem meniň oturan stolumda piwo içmezdi. Şolar ýaly sylagly adamdy».*

Hiç kim ýalňyş düşünmesin, ýöne şu ýerde Putiniň Erdogana garanda ýakynlygyny has gowy görkezen dostdugyny aýtmasam bolmaýar. 2005-nji ýylyň 22-nji noýabrynda wezipesinden aýrylan Şrýoderi 2005-njj ýylyň 9-njy dekabrynda ýokary aýlyk bilen «Gazproma» belledi.

• **Siriýada üstün çykan Ysraýyl**

Rus lideri metbugat ýygnagynda bir döwür Erdogan bilen yzygiderli aragatnaşykda bolandygyny we Türkiýäniň Siriýada öz howpsuzlygyny ýola goýmak bilen birlikde millionlarça siriýaly bosguny yzyna ugratmak üçin iş geçirendigini aýtdy.

Şeýlelikde soňky döwürlerde Russiýada käbir syýasatçylaryň we žurnalistleriň Siriýadaky şowsuzlyk sebäpli Ankara bildiren berk tankydy belliklerinden tapawutly pikirleri orta atdy.

Putin Esadyň agdarylmagy bilen soňlanan wakalary «asla Russiýanyň ýeňlişi hasaplamadygyny», gaýtam «Moskwanyň Siriýanyň terror mesgenine öwrülmeginiň önüni alandygyny» aýdyp, birnäçe kommentatory haýrana goýdy.

«Esad režimi bilen (Putinden «Esad režimi» sözünü ilkinji gezek eşitdik -H.A.) uruşyan toparlar içerki üýtgeşmeleri başdan geçirýär. Ýewropa ýurtlary bilen ABŞ-nyň olar bilen aragatnaşyk açmagy ýöne ýere däl. Eger olar terrorçy bolsa, siz ol ýerde näme gözleýäňiz?»

Şeýle-de, Putiniň sözleriniň arasynda Siriýada bolup geçen wakalaryň düýp üstün çykanyň kimdigini anyk görkezmegi-de, möhümdi: «Ysraýyl»!

• **Geliň, «raketa atyşalyň»**

Uzaga çeken ýygňanyşygynda Ukrainadaky harby hereket dowam

edýändigini üçin indi ýüzüniň gülmeyändigini we oýun etmeyändigini aýdan Putin urşuň tamamlanmagy üçin tegelek stoluň başyna oturmaga taýýardygyny tekrarlady. Emma käbir şertlerini agzap geçmegi-de ýatdan çykarmady.

Kremlniň eýelän ýerlerinden çykmak pikiriniň ýokdugyny bilýäris. Rus lideri öňňin Zelenskiniň prezidentlik möhletiniň dolandygy üçin resmi duşuşyklarda Ukraina wekilçilik edip bilmejekdigini-de sözünüň üstüne goşdy.

Meseläni belki-de soňky wagtlarda özüni iň köp begendiren orta aralykly «Oreşnik» raketasyňa getirende heýjanlanýandygy duýulýardy. Şunuň ýaly raketanyň başga hiç kimde ýokduguny ýene bir gezek nygtandan soň garaşylmadyk teklibini orta atdy: «Günbataryň howa-goranyş ulgamlary bilen «tehnologiki duele» çykyp bileris. Mysal üçin Kiýewde ýa-da başga bir ýerde obýekt saýlap alalyň. Biz «Oreşnigi» şol ýere göndereliň, Günbataram ellerindäki ähli howa-goranyş ulgamlary bilen ony urmaga synanyşsyn. Urup bilmezler!»

Russiýanyň prezidentiniň döwletiniň harby-tehnologiki artykmaçlygyny mazamlamagyna, hatda muny Günbataryň içini ýakmak isleýän ýaly edip aýtmagyna düşünmez ýaly zat ýok. Ýöne ol muny «Kiýewde bir obýekte gönükdirip raketa atma-urma synagy» ýaly edip orta atmagy, dogrusy uruşjaňly kompýuter oýunlaryny ýada saldy.

Hakan AKSAÝ.

@AksayHakan

aksayhakan@gmail.com

«T24» internet gazetini, 21.12.2024 ý. Publisistika